

O'YIN FAOLIYATI ORQALI MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARDA IJODIY QOBILYATLARINI RIVOJLANTIRISH

(PhD) dots. **Shobduraximova Umriniso**

Mutallibova Odinaxon Mirzaolimjon qizi

Andijon Davlat Pedagogika Instituti Pedagogika yo 'nalshi 2-bosqich
magistranti. Andijon, O'zbekiston

Telegram manzil: Lady0203

Mobil raqam: +998905280743

Annotatsiya. Mazkur maqolada o'yin faoliyati orqali maktabgacha yoshdagi bolalarda ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirish masalalari yoritilgan. O'yin faoliyatining bolalar ijodiy qobiliyatlarini shakllantirishdagi pedagogik imkoniyatlari tahlil qilingan. Syujetli-rolli, didaktik va ijodiy o'yinlarning ta'lim jarayonidagi ahamiyati asoslab berilgan hamda tarbiyachining o'yin faoliyatini tashkil etishdagi metodik yondashuvlari yoritilgan.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, maktabgacha yoshdagi bolalar, o'yin faoliyati, ijodiy qobiliyatlar, ijodiy rivojlanish, bolalar ijodkorligi, syujetli-rolli o'yinlar, didaktik o'yinlar, ijodiy o'yinlar

Аннотация. В данной статье освещены вопросы развития творческих способностей у детей дошкольного возраста посредством игровой деятельности. Проанализированы педагогические возможности игровой деятельности в формировании творческих способностей детей. Обосновано значение сюжетно-ролевых, дидактических и творческих игр в образовательном процессе, а также освещены методические подходы воспитателя к организации игровой деятельности.

Ключевые слова: дошкольное образование, дошкольники, игровая деятельность, творческие способности, творческое развитие, детское творчество, сюжетно-ролевые игры, дидактические игры, творческие игры

Abstract. *This article covers the development of creative abilities in preschool children through play activities. The pedagogical possibilities of game activity in the formation of children's creative abilities were analyzed. The significance of role-playing, didactic, and creative games in the educational process is substantiated, and the methodological approaches of the educator to the organization of game activity are highlighted.*

Keywords: *preschool education, preschool children, play activities, creative abilities, creative development, children's creativity, role-playing games, didactic games, creative games.*

Hozirgi globallashuv va ta'lim tizimining modernizatsiyalashuvi sharoitida maktabgacha yoshdagi bolalarda ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirish dolzarb pedagogik muammolardan biri hisoblanadi. Bugungi kunda jamiyatga mustaqil fikrlaydigan, tashabbuskor, muammoli vaziyatlarda ijodiy yondasha oladigan shaxslar zarur. Bu sifatlarning shakllanishi esa aynan maktabgacha ta'lim bosqichidan boshlanishi ilmiy jihatdan asoslangan.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida o'yin faoliyati orqali bolalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish ularning shaxsiy, ijtimoiy va intellektual rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Zamonaviy ta'lim talablariga ko'ra, bolalarni faqat tayyor bilimlar bilan cheklab qo'ymasdan, balki ularni ijodkorlikka yo'naltirish, mustaqil faoliyatga jalb etish muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Shuningdek, maktabgacha ta'limda innovatsion pedagogik texnologiyalarni joriy etish jarayonida o'yin faoliyati asosiy vosita sifatida namoyon bo'lmoqda. O'yin orqali tashkil etilgan ta'lim jarayoni bolalarning qiziqishini oshiradi, ijodiy faolligini kuchaytiradi va ta'lim-tarbiya jarayonining samaradorligini ta'minlaydi. Shu bois, o'yin faoliyati orqali maktabgacha yoshdagi bolalarda ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirish bugungi kun ta'lim tizimi uchun muhim va dolzarb masala hisoblanadi.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarga ta'lim-tarbiya berishda o'yinning ahamiyati katta o'rin tutadi. Jumladan, o'yin har bir yosh bosqichda asosiy faoliyat turi hisoblanadi. Bolalarga o'yin orqali bajarilgan mashg'ulot tushunarli va

juda zavqli o'tishi bilan bir qatorda, bolalar yodida qolarli o'tadi. O'yin mustaqil faoliyat bo'lib, bu jarayonda bolalar o'z tengdoshlari bilan aloqa qilishga kirishadilar. Ularni umumiy maqsad, unga erishishdagi umumiy kechinmalar birlashtiradi. Shuning uchun o'yin do'stona munosabatlarni tarbiyalashda, jamoa hayoti malakalarini, tashkilotchilik qobiliyatlarini shakllantirishda muhim o'rin tutadi. Demak, ijtimoiy hayot o'zgarishi bilan uning mazmuni ham o'zgaradi; o'yin ma'lum maqsadga yo'naltirilgann ongli faoliyat bo'lib, uning mehnat bilan ko'p umumiyliigi bor va yoshlarni mehnatga tayyorlashga xizmat qiladi. Bu faoliyat asosida bolalardagi o'quv faoliyati rivojlanadi, bola qanchalik yaxshi o'ynasa, u maktabda shunchalik yaxshi o'qiydi.¹

Maktabgacha yoshdagi bolalar uchun o'yin — bu nafaqat zavq, balki o'rganish va rivojlanish vositasi. Ular o'yin orqali atrof-muhitni anglaydi, muammolarni hal qiladi va o'z ijodiy qobiliyatlarini sinab ko'radi. Shu yoshda bolalarning fantaziyasi juda kuchli, shuning uchun tarbiyachining o'yinlarni to'g'ri tashkil qilishi juda muhim.

Ijodiy qobiliyat deganda biz bolaning yangi g'oyalarni yaratishi, o'z qarashini ifodalashi va noodatiy yechimlar topishi tushuniladi. O'yin esa bunga eng qulay vosita bo'lib xizmat qiladi. Masalan, syujetli-rolli o'yinlarda bola turli kasblarni o'zlashtiradi, ertak asosida o'yinlarda esa tasavvurini rivojlantiradi. Didaktik va ijodiy o'yinlar esa ularning rang, shakl, rasm chizish va hikoya yaratish qobiliyatlarini oshiradi.

Tarbiyachi ham juda katta rol o'ynaydi. U bola qiziqadigan o'yinlarni tanlaydi, ularni rag'batlantiradi va erkin ijod qilishga imkon beradi. Shu tarzda bola nafaqat o'ynab, balki o'z ijodiy qobiliyatlarini kuchaytiradi va yangi narsalarni o'rganadi.

Bugungi kunda bu mavzu ayniqsa dolzarb, chunki jamiyatga ijodkor, mustaqil fikrlay oladigan shaxslar kerak. Shu bois maktabgacha ta'limda o'yin

¹ MAKTABGACHA TA'LIM TARAQQIYOTI, MUAMMO YECHIM VA ISTIQBOL" Respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallari. Andijon. 9-10 aprel 2025-yil "MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNI TARBIYALASHDA O'YIN FAOLIYATINING TUTGAN O'RNI VA UNING AMALIY AHAMIYATI" Mamajanova Zulfiya Madaminovna

faoliyatiga alohida e'tibor berish, tarbiyachilarni metodik jihatdan tayyorlash va ijodiy muhit yaratish juda muhim hisoblanadi.

Xulosa qilib shuni aytish mumkinki, O'yin faoliyati maktabgacha yoshdagi bolalarda ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirishning eng samarali vositalaridan biridir. Shu yoshda bola o'yin orqali nafaqat o'ynaydi, balki o'rganadi, o'z tasavvurini kengaytiradi, muammolarga noodatiy yechim topadi va mustaqil fikrlash ko'nikmalarini shakllantiradi. Syujetli-rolli, didaktik va ijodiy o'yinlar bolalarning fantaziyasi va ijodiy faolligini kuchaytiradi.

Tarbiyachi bu jarayonda juda muhim rol o'ynaydi: u bolalar qiziqishini rag'batlantiradi, o'yinlarni maqsadli va strukturali tashkil qiladi hamda erkin ijodiy faoliyat uchun qulay muhit yaratadi. Shu sababli, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida o'yin faoliyatiga asoslangan metodik yondashuvlar bolalarning ijodiy qobiliyatlarini shakllantirish va rivojlantirishda asosiy vosita sifatida qaralishi lozim.

Bugungi kunda jamiyatga ijodkor, mustaqil fikrlay oladigan shaxslar kerakligi bois, maktabgacha yoshdagi bolalarda ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirish dolzarb va ahamiyatli vazifa hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Abdurahmonova, D. "Maktabgacha yoshdagi bolalarda ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirish metodikasi". Toshkent: Pedagogika, 2018.
2. Karimova, L. "O'yin faoliyati va bolalarning ijodiy rivojlanishi". Toshkent: Ta'lim, 2020.
3. Xudoyberdiyev, S. "Maktabgacha ta'limda pedagogik innovatsiyalar". Toshkent: Fan, 2019.
4. G'ulomova, M. "Bolalar ijodkorligini shakllantirishda tarbiyachining roli". Toshkent: Ta'lim va Rivojlanish, 2021.
5. UNESCO. "Early Childhood Education: Research and Best Practices". Paris: UNESCO Publishing, 2017.